

Hirvieläintuhoriskien vähentäminen metsänhoidon keinoin – suositusten päivitys

Sorkka- hanke loppuseminaari 11.10.2023

Metsänhoidon asiantuntija Varpu Kuutti

TAPIO

Sisältö

- Metsänhoidon suositukset
  - Missä ja mitä
- Hirvieläintuhojen torjunta
  - Tunnistus
  - Ennaltaehkäisy ja torjunta metsänuudistamisessa
  - Ennaltaehkäisy ja torjunta taimikonhoidossa
  - Hirvieläinvahinkokorvaukset

Metsänhoidon suositukset – Hirvieläintuhojen torjunta

- Avoin palvelu
- Metsätuhot päivitetty
- Kuvaus: Hirvieläinten esiintyminen ja vaikutukset metsiin
- Toteutus:
  - Tuhojen tunnistaminen
  - Ennaltaehkäisy ja torjunta
  - Metsänuudistaminen ja hirvieläimet
  - Taimikonhoito ja hirvieläimet
  - Laki riistavahingoista

Suomeksi På svenska

METSÄNHOIDON SUOSITUKSET

Syötä hakusana

Aakkosellinen hakemisto

Metsänhoidon toimenpiteet

Metsätilan hoito

Hirvieläintuhojen torjunta

[På svenska](#)

KUVAUS

TOTEUTUS

YLEISTIETOA

KUVAUS TOTEUTUS YLEISTIETOA

[Hirvieläintuhojen vaikutukset metsiin](#)

[Hirvieläintuhojen esiintyminen metsissä](#)

Hirvieläimet ovat osa metsäluontoa. Suomessa esiintyvistä hirvieläinlajeista suurin ja saalisarvoltaan samalla tärkein on hirvi. Vaikka hirvi on arvokas riistaeläin, se aiheuttaa vahinkoja metsätaloudelle. Lisäksi haittaa voivat tuottaa pienemmät hirvieläimet, kuten valkohäntäpeura ja metsäkauris. Hirvieläinten aiheuttamia tuhoja metsänkasvatukselle pyritään vähentämään erilaisin keinoin, johon sisältyy kannansäätely, taimikoiden suoja-aineiden ja -esteiden käyttö sekä metsänhoito.

Hirvi voi aiheuttaa puustolle jalostusarvoa alentavia laatuviikoja sekä kasvun alenemista. Suurin riski taimituhoille on hirvien talvilaidunalueilla. Kuva: © Asko Hämmäläinen.

Hirvieläinvahinkojen tunnistus

- Kaikki puulajimme kelpaavat jollekin hirvieläimistä, saarni vähiten
  - Suurin taloudellinen riski männyn ja rauduskoivun taimikoilla
  - Hirvi
  - Valkohäntäpeura, metsäkauris

Kuva ylhäällä: Varpu Kuutti

Kuva vasemmalla: Tommi Tenhola

Metsänuudistaminen ja hirvieläimet

- Kasvupaikka ja maalaji
- Uudistamismenetelmät ja puulajit
- Tuhoriskin arviointi
- Syönninestoaine Trico tarvittaessa
- Männyn kylvöalueet
- Rauduskoivua reheville, asutuksen läheisyyteen
- Särkymävara
- Sekapuustoisuus
- Ravintoresurssin lisäys
- Ei kuusta liian karulle kasvupaikalle!

Kuva: Varpu Kuutti

Taimikonhoito ja hirvieläimet - varhaisperkaus

- Suuremman tuhoriskin alueella:
  - Männyn taimikon varhaisperkauksessa (1m pituudessa), perataan mäntyjen kasvua haittaavaa lehtipuustoa pois. Mäntytaimikkoa ei harvenneta.
  - Syönninestoaine Tricoa voi käyttää apuna torjunnassa, joko reuna-alueilla tai valittuihin hyviin kasvatettaviin taimiin. (mänty ja rauduskoivu)
- Pienemmän tuhoriskin alueella:
  - Kuusen taimikossa voidaan tehdä reikäperkaus, joka mahdollistaa hirvieläimille enemmän ravintoresurssia.
  - Kaikissa taimikoissa jätetään sekapuustoa ja lehtipuusekoitusta. Ei tehdä ns. totaaliraivausta, vaan jätetään myös kasvua haittaamattomia muita lehtipuita, kuten haapaa, pihlajaa, pajuja, leppiä

Kuva: Varpu Kuutti

Taimikonhoito ja hirvieläimet-taimikonharvennus

- Hirvieläintuhojen ongelma-alueilla mänty- tai lehtipuuvaltaiset taimikot harvennetaan vasta, kun kasvatettava puusto on vähintään 5 metrin pituista.
- Hirvieläintuhoja voidaan lisäksi hillitä jättämällä raivaamatta hirvieläimille sopivaa ravintoa tuhoriskiltään pienemmillä alueilla, kuten kuusentaimikoissa.
- Hirvieläintuhojen riskialueilla tuhoja voi vähentää myös käyttämällä syönninestoaine Tricoa tai mekaanista estoa.

Laki riistavahingoista

- Riistavahinkolain mukaan korvaukset hirvieläinten (hirvi, valkohäntäpeura ym, mutta ei metsäkauris) aiheuttamista vahingoista.
- Yksityinen maanomistaja voi saada korvausta.
- Hirvieläimen aiheuttama metsävahinko: metsänviljelyaineiston, taimikon tai sitä varttuneemman puuston arvon merkittävän aleneminen.
- Vahingot korvataan, jos vahinkojen yhteenlaskettu määrä kalenterivuotta kohti on enemmän kuin 170 euroa kalenterivuodessa. Korvauksen saajan maksamat hirvieläinvahinkojen arviointikustannukset sisällytetään korvattavaan vahinkoon.

Hirvieläintuhoriskien vähentäminen metsänhoidon keinoin

ELI

- Tiheät taimikot, särkymävaraa
- Oikea-aikainen metsänhoito
- Sekapuustoisuus
- Lehtipuusekoitus
- Ravintoresurssia lisää hirvieläimille, välttämällä liiallista raivaamista ja monipuolistaen puulajivalikoimaa. Mänty ja kuusi oikeille kasvupaikoilleen!
- Hirvieläinten tuhoriskitason tunnistus.
- Tricon käyttö mahdollisuuksien mukaan.

Kuva: Varpu Kuutti